Naturvernforbundet

Uttalelse vedtatt på Naturvernforbundets landsmøte 8.11.2026

Bunntråling og oppdrett undergraver livsgrunnlaget i havet

Forvaltningen av fiskebestander og havbunn i norsk sone og langs norskekysten er like katastrofal som vi hører fra mange andre kystområder i verden. Naturvernforbundet vil kjempe for en bærekraftig forvaltning av villfiskbestander.

Bunntråling skraper havbunnen og skader globalt et areal på størrelse med Amazonas hvert år. Dette medfører store utslipp av klimagasser, og den gjennomtrålede havbunnen er ikke lenger egnet leveområde for villfisk. Artsdatabanken skriver at mellom 30 og 50 prosent av alle korallrev i norsk sone er mer eller mindre ødelagt av bunntråling. Vi vet at livet på havbunnen og særlig korallrevene er svært viktige for villfisken. Med ødelagt havbunn og kystøkosystem går både villfiskbestandene og fiskekvotene raskt nedover.

Bunntråling er ikke det eneste som skader norskekysten fra Kirkenes til Lindesnes. Den er nå pepret med rundt 1400 åpne lakseoppdrettsanlegg. De slipper ut urenset kloakk som tilsvarer nitrogenutslipp fra om lag 16 millioner mennesker. I tillegg kommer utslippene fra torskeoppdrettsanleggene. Konsekvensen av denne forurensningen er økning av trådalgene lurv og martaum, som igjen reduserer oksygennivået og slammer ned tareskogen. Oppdrettsanleggene sprer også store mengder miljøgifter som ikke brytes ned, men som hoper seg gradvis opp i alle organismer. Dersom dagens utvikling fortsetter, risikerer vi at stadig større deler av kysten får utfordringer som minner om det vi ser i Oslofjorden.

Norsk havforvaltning er ute av kurs. Våre reelle fornybare havressurser, villfiskbestandene, er på betydelig vikende front som følge av destruktiv bunntråling og massiv forurensning fra oppdrett. Videre dokumenterte Riksrevisjonen i 2020 at det lenge har vært ført en politikk som innebærer å ta fiskeressursene fra kystfiskeflåten og kystbefolkningen og gi dem til store havgående trålere. Denne politikken strider mot paragrafer i havressursloven som sier at forvaltningen av de viltlevende marine ressursene skal sikre sysselsetting og bosetting langs kysten.

De marine ressursene tilhører fellesskapet i Norge. Vi må ta reelle grep hvis vi ønsker et hav å leve av i framtiden. Derfor krever Naturvernforbundet at bunntråling forbys, i tillegg til streng regulering av oppdrettsanlegg. Dette må blant annet innebære reduserte utslipp, bindende utslippskrav, bedre oppsamling av organisk avfall, og uavhengig miljøovervåking. Produksjon og lokalisering må tilpasses naturens tåleevne, med føre-var-prinsippet som grunnlag.

Naturvernforbundet i Finnmark, Troms, Nordland og Trøndelag starter nå et havprosjekt med mål om å skape en bevegelse langs kysten for å ta tilbake en bærekraftig forvaltning av havressursene. Prosjektet skal samle kunnskap fra kystbefolkningen, inkludert de sjøsamiske miljøene og fra havforskning, for å bruke dette i kampen for en ny, reelt bærekraftig forvaltning av villfiskbestandene våre.

Dette gir en vesentlig økning av Naturvernforbundets satsning på bærekraftig ressursforvaltning av havområdene våre. Vi har over tid arbeidet med miljøutfordringer og ressursforvaltning i flere fjorder og havområder i Norge, blant annet Oslofjorden og Førdefjorden.